ПЕДАГОГІКА. МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМКИ ПОЛІПШЕННЯ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ ФАРМАЦЕВТИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ

Ніженковська І. В., Глушаченко О. О., Головченко О. І., Попкова Ю. В.
Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

У статті проаналізовано якість успішності студентів фармацевтичного факультету заочної форми навчання, наведено основні проблеми і шляхи вдосконалення якості підготовки.
Ключові слова: заочна форма навчання, якість успішності.

В статье приведен анализ качества успеваемости студентов фармацевтического факультета заочной формы обучения, освещены основные проблемы и пути их решения.
Ключевые слова: заочная форма обучения, качество успеваемости.

Quality assessment of the extramural pharmaceutical students study process was analyzed. Main challenges, perspectives and ways of improvement were determined.
Key words: extramural studies, quality assessment.

Пріоритетними напрямами роботи деканату фармацевтичного факультету Національного медичного університету імені О. О. Богомольця є забезпечення організації якісного навчального процесу [1–3], координація та контроль за його проведенням, а також пошук нових методів його поліпшення.

Мета роботи – проаналізувати якісну успішність студентів фармацевтичного факультету (заочна форма навчання), які мають різний рівень підготовки та наявного освітньо-кваліфікаційного рівня.

З метою оптимізації організації навчального процесу студентів заочної форми навчання була проаналізована якісна успішність студентів залежно від наявного освітньо-кваліфікаційного рівня.

У Національному медичному університеті імені О. О. Богомольця, після відкриття в 1997 році фармацевтичного факультету, здійснюється підготовка за заочною формою навчання фахівців з вищою освітою за освітньо–кваліфікаційним рівнем спеціаліст за спеціальністю “Фармація”. Тривалість навчання на фармацевтичному факультеті за заочною формою залежить від базового освітньо-кваліфікаційного рівня і визначається “Правилами прийому на перший курс НМУ” (п. 65):

– для осіб, які закінчили середні загальноосвітні або професійні навчально-виховні заклади (термін навчання 5,5 років);

– для випускників вищих навчальних закладів I–II рівнів акредитації медичного профілю, які отримали кваліфікацію “молодший спеціаліст” (термін навчання 4,5 років);

– випускникам вищих навчальних закладів I–II рівнів акредитації фармацевтичного профілю, які отримали кваліфікацію “молодший спеціаліст”, встановлено термін навчання 4,5 роки; які отримали кваліфікацію “бакалавр”, встановлено термін навчання 2,5 роки;

– особам, які закінчили вищі навчальні заклади III–IV рівнів акредитації і бажають отримати другу вищу освіту, терміни навчання встановлюються залежно від профілю здобутої освіти і визначаються рішенням фахової атестаційної комісії.

У 2010-2011 навчальному році загальна чисельність студентів заочної форми становила 1730 осіб, із яких 460 – на першому курсі.

При порівнянні результатів успішності студентів з'ясувалося, що якісна успішність студентів, які мають кваліфікацію "бакалавр" фармації та вищу освіту, суттєво відрізняється від інших категорій студентів (Табл. 1). Так, якісна успішність студентів, які вже мають вищу освіту, становить на першому курсі 42,3 %, а на другому курсі – 53,1 %.

Таблиця 1.

Якісна успішність (у %) студентів залежно від наявного освітньо-кваліфікаційного рівня

	Освітньо-кваліфікаційний рівень та термін навчання				
	Середні загально-освітні або професійні навчально-виховні заклади 5,5	"Молодші спеціалісти" напряму "медицина" 4,5	"Молодші спеціалісти" напряму "фармація" 4,5	Вищі навчальні заклади III-IV рівнів акредитації 4,5 (друга вища освіта)	"Бакалаври" напряму "фармація" 2,5
1 курс	25,7	14	20,8	42,3	31,2
2 курс	27,9	17	15,7	53,1	44,7
3 курс	30,0	-	27,7	-	-
4 курс	47,2	-	43,8	-	-
5 курс	47,6	-	-	-	-

Тенденція до збільшення якісної успішності на старших курсах характерна для всіх категорій студентів (Рис. 1) незалежно від рівня підготовки: якщо на першому курсі якісна успішність була на рівні 26,8 %, то на четвертому курсі вона зросла до 42,5 % і наблизилася до рівня якісної успішності студентів денної форми навчання.

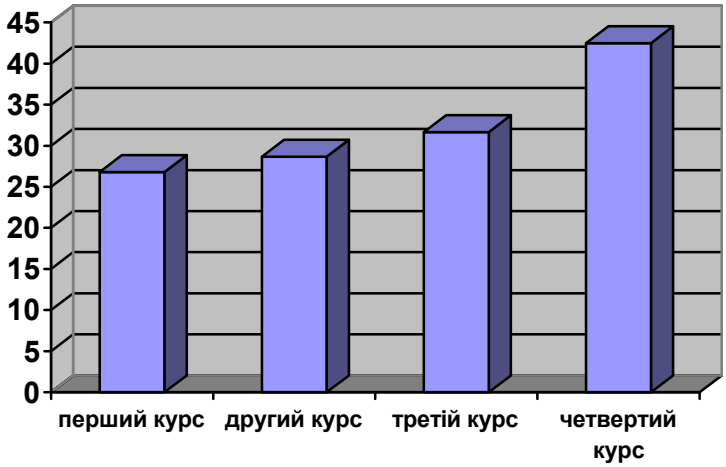

Рис. 1. **Якісна успішність студентів 1-4 курсів.**

Порівняльний аналіз якісної успішності студентів за окремими навчальними дисциплінами виявив низький рівень підготовки студентів, які мають дипломи молодших спеціалістів напряму "медицина" з блоку хімічних дисциплін (Табл. 2), та достатньо високий з медико-біологічних дисциплін (Табл. 3).

Таблиця 2.

Якісна успішність (%) студентів з хімічних дисциплін залежно від базового освітньо-кваліфікаційного рівня

	Неорганічна хімія	Органічна хімія	Аналітична хімія	Біологічна хімія
Середні загальноосвітні або професійні навчально-виховні заклади	25,5	46,8	23,7	20,2
"Молодші спеціалісти" напряму "медицина"	11,0	17,6	13,4	14.6
"Молодші спеціалісти" напряму "фармація"	23,0	19,3	15,7	16,7
"Бакалаври" напряму "фармація"	-	36,3	19,2	18,5

Таблиця 3.

Якісна успішність (%) студентів з медико- біологічних дисциплін залежно від базового освітньо-кваліфікаційного рівня

	Фізіологія	Патологічна фізіологія	Мікробіологія
Середні загальноосвітні або професійні навчально-виховні заклади	26,3	22,1	13,5
"Молодші спеціалісти" напряму "медицина"	27,1	11,9	18,1
"Молодші спеціалісти" напряму "фармація"	16,8	3,1	2,1
"Бакалаври" напряму "фармація"	23,4	8,5	17,1

Необхідно відзначити, що якісна успішність студентів з фахових дисциплін (Табл. 4) значно вища та не залежить від їхнього базового освітньо-кваліфікаційного рівня.

Таблиця 4.

Якісна успішність (%) студентів з фахових дисциплін залежно від базового освітньо-кваліфікаційного рівня

	Фармакогнозія	Фармацевтична хімія	Аптечна технологія ліків	Фармакологія
Середні загальноосвітні або професійні навчально-виховні заклади	43,4	33,6	40,0	47,3
"Молодші спеціалісти" напряму "медицина"	39,6	23,1	35,7	-
"Молодші спеціалісти" напряму "фармація"	41,6	27,1	41,6	42,0
"Бакалаври" напряму "фармація"	44,3	16,2	61,5	45,2

З метою аналізу отриманих даних з якості успішності студентам заочної форми навчання було запропоновано анонімне анкетування, в якому взяли участь студенти другого курсу з різним базовим освітньо-кваліфікаційним рівнем. Як свідчать дані анкетних опитувань студентів, що мають диплом молодшого спеціаліста за напрямом "медицина", лише 2 % опитаних працюють у фармацевтичній галузі, 66 % – у медицині, 32 % – в інших галузях. Тоді як 99 % студентів, які мають фармацевтичну освіту (молодші спеціалісти та бакалаври) працюють за обраною спеціальністю.

Порівняльний аналіз успішності студентів на фармацевтичному факультеті показав, що на якість успішності впливає отриманий базовий освітньо-кваліфікаційний рівень. Такі показники є закономірними та свідчать про те, що мотивація є одним із найпотужніших стимуляторів до якісного оволодіння обраною спеціальністю.

Розв'язання проблем підвищення якості навчання потребує:

– посилення професійно-орієнтаційної роботи з пошуку мотивованих абітурієнтів;

– внесення відповідних змін у робочі навчальні плани та програми;

– творчого підходу до організації навчального процесу, а саме – запровадження нових форм та засобів навчання.

Література

1. Москаленко В. Ф. Актуальные вопросы изучения медицинского права в учебном курсе подготовки специалистов медицинской отрасли / В. Ф. Москаленко, Т. С. Грузева, Р. Ю. Гревцова // Здоров'я України. – 2008. – № 8. – С. 58–59.

2. Сучасний розвиток вищої медичної та фармацевтичної освіти та проблемні питання забезпечення якісної підготовки лікарів і провізорів / М. В. Банчук, О. П. Волосовець, І. І. Фещенко та ін. //Медична освіта. – 2007. – № 3. – С. 8–10.

3. Безперервний професійний розвиток лікарів та провізорів та якість підготовки фахівців у сфері здоров'я / М. В. Банчук, О. П. Волосовець, І. І. Фещенко та ін. // Матеріали науково-методичної конференції "Проблеми безперервного професійного розвитку лікарів та провізорів". – К. : НМАПО, 2007. – С. 3–9.